Leto XXV., št. 90 | Poštnina plačana v gotovini. Postgebühr bar bezahlt. | Ljubljana, sobota 21. aprila 1945 | Posamezna — Cena 2.— L

Upravništvo: Ljubljana, Puccinijeva ul. 5. Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24.

Inseratni oddelek: Ljubljana, Puccinijeva ulica 5. Telefon št. 31-25, 31-26. Podružnica Novo mesto: Ljubljanska c. 42. Izključno zastopstvo za oglase iz Italije in inozemstva: UPI S. A., Milano.

Računi za ljubljansko pokr. pri poštno-čekovnem zav. št. 17.749, za ostale kraje Italije: Servizio Conti. Corr. Post. 11-3118

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka. Mesečna naročnina 32 lir.

Uredništvo: Ljubljana — Puccinijeva ulica št. 5. Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24.

Rokopisi se ne vračajo.

Der Wehrmachtbericht im heutigen ‚Slovenec'

S skrajno ogorčenostjo proti boljševiškemu navalu

Borba divja med Sudeti in Oderbruchom — Popoln obrambni uspeh na obeh straneh Frankfurta — Sovjeti so v času od 1. do 19. aprila izgubili 2807 oklopnikov — Sovražnikova bojna skupina, ki je prekoračila Labo, je bila vržena nazaj — Zopet je bilo nazaj osvojenih nekaj krajev vzhodno od Barbyja — Posadka mesta Halle je podlegla premoči — Protinapadi med Nürnbergom in Ansbachom — Na zapadnem bojišču je bilo od 1. do 13. aprila uničenih 1079 sovražnikovih oklopnikov

Führerjev glavni stan, 20. aprila. (DNB.) Vrhovno poveljstvo oboroženih sil javlja:

Med Sudeti in Oderbruchom divja bitka proti boljševiškemu množičnemu navalu z največjo ogorčenostjo. Zapadno od Lausitzer Nejsse je napadal sovražnik s številnimi strelskimi divizijami in 8 oklopniškimi zbori. Na vdornem področju Görlitz—Bautzen—Wejsswasser so naši oddelki vrgli naprej prodrle boljševiške sile nazaj proti zapadu. Medtem ko so bili na obeh straneh Spremberga odbiti ogorčeni napadi ob visokih izgubah za sovražnika, so Sovjeti skozi vrzel v bojni črti južno od Kottbusa sunili dalje proti severozapadu in vdrli v Kalau.

V bitki za Berlin so naše hrabre divizije na obeh straneh Frankfurta izvojevali popoln obrambni uspeh ter v protinapadu zopet vzpostavile staro glavno bojno črto. Položaj pa se je poostril pri Müncheebergu in Wriezenu. Kljub žilavi obrambi je močnim sovražnikovim oklopniškim silam uspelo, da so iz področja pri Müncheebergu sunile dalje proti jugozapadu in jugu do področja pri Tempelbergu in Buchholzu. V teku so protinapadi. Pri Wriezenu so Sovjeti vrgli v borbo novo dovedene oddelke. Na področju pri Sternebuku in Prötzelu trajajo ogorčeni boji. Po nepopolnih vesteh je bilo včeraj v borbi pred Berlinom uničenih ponovno 226 oklopnikov.

Na jugu vzhodnega bojišča smo s protinapadi, izvedenimi južno od Semmeringa kljub žilavemu odporu nazaj osvojili nadaljnje ozemlje. Boljševiški napadi južno-vzhodno od St. Pöltena so prinesli sovražniku le skromno napredovanje. Južno od Brna so se zlomili šibkejši sovražnikovi napadi. Ojačan pritisk proti industrijskemu področju pri Moravski Ostravi ni spričo hrabrega zadržanja naših divizij dovedel do omembe vrednega sovražnikovega napredovanja.

Spričo svojih visokih izgub je sovražnik včeraj na južnem in zapadnem bojišču pri Breslauu napadal le s šibkejšimi silami.

Pri Pillauu so naše čete včeraj vzdržale vse boljševiške napade, si ponovno osvojile neko višino ter dovedle ujetnike in plen.

Lovski in borbeni letalci so na vzhodnem bojišču uničili nadaljnjih 83 oklopnikov, 20 topov za salve in številna vozila. V letalskih bojih je bilo sestreljenih 51 letal.

Po doslej še nepopolnih vesteh so Sovjeti v času od 1. do 19. aprila izgubili 2807 oklopnikov.

Ob atlantski obali je sovražnik po večurnem neprekidnem topniškem ognju in stalnimi letalskimi napadi borbenih letal ponovno pričel z napadom proti trdnjavi Gironde-Jug. Ogorčeni obrambni boji še trajajo. Hrabro posadko Gironde-Sever so premagale močne sile po večdnevnem junaškem boju.

V hudih bojih v loku reke Ijssel je bilo po doslih vesteh v času od 11. do 18. aprila uničenih 134 oklopnikov in oklopniških vozil.

Med reko Ems in spodnjo Wesero je sovražnik obnovil svoje napade. V težkih, ves dan trajajočih bojih je dosegel nekaj vdorov ter potisnil naše čete na področju južno od Delmenhorsta nazaj.

Tudi na Lüneburger Heide so Britanci na široki bojni črti nadaljevali s svojimi napadi proti severu ter z oklopniškimi krdeli sunili do Labine nižine severno od Lüneburga.

Ob Labi so si naši grenadirji osvojili nazaj nekaj krajev vzhodno od Barbyja ter južno od tod vrgli nazaj na zapadno obalo neko bojno skupino ki je prekoračila reko.

V pogorju Harz nudijo naše čete ogorčen odpor premočnim sovražnikovim silam.

Medtem ko je posadka mesta Halle, stisnjena na najožjem prostoru, podlegla premoči, vztrajajo branilci Leipziga, razčlenjeni na posamezne bojne skupine, še nadalje napram močnim napadom. Severnovzhodno od tod so bile sovražnikove sile, ki so na posameznih mestih prodrle na vzhodno obalo reke Mulde, vržene nazaj preko reke.

Iz področja pri Zwickau so sunile oklopniške ameriške bojne skupine proti Rudogorju v smeri proti jugu. Bile pa so zaustavljene po lovskih naskakovalnih četah in rezervah, istotako sile, ki so prodrle iz področja pri Hofu proti vzhodu in jugu.

Naši napadi v bok Američanov, ki so prodrli v Oberpfalzu od Hersbrucka do Neumarkta, dobro napredujejo. Tudi med Nürnbergom in Ansbachom so v teku protinapadi proti sovražniku, ki prodira proti jugu. Po uničenju 17 bojnih voz so bile zavrnjene daleč naprej prodrle oklopniške osti. Posadka Nürnberga se bori sredi mesta v težkem obrambnem boju.

Med Crailsheimom in Neckarjem južno od Heilbronna napadajoči pehotni in oklopniški oddelki so bili zaustavljeni kmalu po tem, ko so zapustili svoje izhodiščne položaje. Sovražnik je izsilil globlji vdor le zapadno od Schwäbisch Halla v gozdu Mainhardter.

Po ogorčenih bojih, pri katerih je bilo uničenih večje število oklopnikov, je vdrla neka močna sovražnikova bojna skupina na področje južnovzhodno od Nagolda ter prodrla do Neckarja pri Tübingenu in Rottenburgu. Poizkusi sovražnika, da bi prekoračil reko pri Horbu, so se izjalovili. Dalje zapadno sili sovražnik na planinskih cestah Schwarzwalda, v dolini reke Kinzig in Renski nižini jugozapadno od Lahra proti jugu.

Po nepopolnih vesteh je bilo na zapadnem bojišču v času od 1. do 18. aprila uničenih 1079 sovražnikovih oklopnikov.

Na srednjeitalijanskem bojišču je bilo včeraj težišče bojev ob našem bojiščnem loku južno od Bologne, na obeh straneh Via Emilie in severnozapadno od Argente. Američanom, ki so napadali z močnimi silami, kljub najmočnejši podpori topništva in letalcev niso uspeli bistveni uspehi. V drznih protisunkih in po uničenju številnih oklopnikov so bili zapahnjeni krajevni vdori, neka prodrla bojna skupina pa je bila severnozapadno od Medicine vržena nazaj na svoje izhodiščne položaje.

Včeraj so britanska bombniška letala ponovno napadla otok Helgoland. Ameriški bojni oddelki so odvrgli bombe na južnonemško področje. V noči so bili kraji v Schleswigu in nemška prestolnica napadalni cilj strahovalnih bombnikov.

„Kakor velika je sovražnikova premoč — na koncu bo vendarle zlomljena!"

Führerjeva zahvala nürnberškim branilcem za njih prisego borbe do zadnjega — Odlikovanje Gauleiterja Holza

Führerjev glavni stan, 20. apr. Gauleiter okrožja Franken Karl Holz je iz Nürnberga odposlal Führerju naslednjo brzojavko:

»Moj Führer!

Končna borba za mesto strankinih zborov pričenja. Vojaki se borijo hrabro, prebivalstvo je ponosno in vztrajno. V teh urah bije moje srce bolj kakor kedaj v ljubezni in zvestobi za krasno Nemčijo in narod. Narodnosocialistična ideja bo zmagala in premagala vse satanske sile.

Pozdravljajo Vas v nemški zvestobi narodni socialisti okrožja Franken.

Karl Holz, l. r.«

Odgovor, ki ga je poslal Führer Gauleiterju, se glasi:

»Zahvaljujem se Vam za Vaše vzorno zadržanje. S tem dvigate ne le rojake Vašega okrožja, ki jih dobro poznate, temveč tudi mnogo milijonov drugih Nemcev.

Sedaj pričenja ona borba fanatizma, ki nas spominja na lastno borbo za oblast. Kakor velika je tudi v trenutku premoč naših sovražnikov, ob koncu bo — točno kakor nekoč — vendarle zlomljena.

Počaščujem Vaše junaško delovanje v prisrčni hvaležnosti s podelitvijo zlatega križa Nemškega reda.

Adolf Hitler, l. r.«

Resignirane anglo-ameriške ugotovitve

Stockholm, 20. aprila. Angloameriški vojni dopisniki in vojaški strokovnjaki angleških in ameriških časopisov ugotavljajo pri obravnavi vojnega položaja na zapadnem bojišču vedno jačji odpor ter svare, naj se boji ne smatrajo za »zavezniško oklopniško dirko« v Berlin.

Posebno zanimivo je poročilo generalnega poročnika Martina, vojaškega kritika londonskega »Daily Telegrapha«, ki se bavi z nemško obrambno strategijo in ki podčrtava izredni nemški odpor, na katerega so naleteli zavezniki v severnozapadnem delu bojišča. Martin je pripravil svoje čitatelje na to, da stoje zavezniki pred grenkimi in izgub polnimi boji. Zato smatra za zelo prikladno, da odstrani že sedaj nade na skorajšnji konec vojne kot preuranjene utvare.

V istem smislu, kakor Martin, piše tudi vojaški sodelavec »Daily Erpressa« Aleksander Cliffort. Ta ugotavlja, da bo Nemčija vzdržala to vojno do konca. Poleg tega pa pravi, da so zavezniške preskrbovalne poti izredno dolge in da se vedno bolj širi »nevarno področje«, ki ga je potrebno zasesti.

Neki poročevalec »Daill Telegrapha« poudarja posebno izredno uspešnost nemškega protiokloplniškega orožja, zlasti oklopniške pesti, ki so v rokah tako hrabrih in odločnih vojakov, kakor so Nemci, resna ovira zavezniških operacij.

Tudi v Eisenhowerjevemu glavnemu stanu so izginile iluzije. Kakor javlja »United Press«, so ugotovili ojačenje nemškega odpora. General Demosey ugotavlja posebno ogorčeno in uspešno nemško obrambo na področju pri Bremenu, kjer nemške čete s fanatično odločnostjo branijo vsak kvadratni kilometer zemlje

Hladen tuš tudi iz Moskve

Stockholm, 20. aprila. Sovjetski komentator Jermasov je demantiral vse angloameriše govorice, da so vzpostavljene med sovjetskimi in ameriškimi četami zveze, ter je slične inozemske vesti označil za »popolnoma pretirane«. Senzacionalni podatki o razvoju obeh bojiščnih odsekov ne odgovarjajo dejanskim razmeram.

Vera v Führerja

Stockholm, 20. aprila. V inozemstvu nikakor ne morejo zakriti, da je nemški narod trdno zvest svojemu Führerju. Tako priznava vojaški kritik časopisa »Daily Sketch« v nekem poročilu: Več mladih nemških vojakov je v času vojnega ujetništva izrazilo svojo gotovost, da bo Führer dovedel vse do dobrega konca. To je, tako priznava ta Angež, pri teh Nemcih globoka in ukoreninjena vera.

Dopis nekega švedskega gospodarstvenika stockholmskemu zunanjemu ministrstvu, ki ga priobčuje agencija TT, primerja Führerjevo osvobodilno delo z delom Gustava Wase. Dopis pravi: »Gotovo je med narodnim socializmom, kakor sploh v vsakem delu človeškega uma nekaj slabosti, toda ta izgine pri narodnem socializmu v primerjavi z zaslugami«.

Bitka ob Odri in Neissi je dosegla višek

Položaj ob Labi nespremenjen — Obrambni boji na Moravskem in ob Donavi — Odbit sovražni napad ob izlivu Gironde

Berlin, 20. aprila. Z brezprimerno trdoto vztrajajo nemški borci na vzhodu v obrambi in protinapadih proti navalu ob Odri in Neissi. Prodor, ki ga je sovražnik z vso silo hotel doseči, mu ni uspel. Protinapadi so v teku proti vdornim mestom ob Seelowskem višinskem pragu in južno od Wriezena, na področju na obeh straneh Spremberga in vzhodno od Bautzena. Isto tako so zadivjali siloviti boji na središču zapadnega bojišča za nemška oporišča na odsekih ob Labi in Muldi; bolj silovito so se razvili boji za nemška oporišča za sovražnikovim zaledjem, kakor za oporišča v prvih bojnih črtah.

Odpor posadk v Magdeburgu, Hallu in Leipzigu je prisilil Severnoameričane, da so izvedli pregrupacijo svojih sil, tako da je izostal njihov nameravani napad proti vzhodu. Tudi ob Labi severno od Magdeburga in v saškem Rudogorju med Chemnitzom in Hofom se je sovražnik zadržal v splošnem mirno.

Na bokih zapadnega in vzhodnega bojišča pa so Angloameričani in boljševiki obdržali svoj pritisk. V izvirnem področju Odre južno od Brünnena, kakor tudi v trikotu med Moravo in Donavo so nemške čete uničile preko 50 oklopnikov. Sovražnika, ki je napadal zapadno od Dunajskega gozda, so zaustavile na glavnem bojnem polju. Breslavski branilci in nemški samlandski borci so isto tako odbili močne sovražnikove napade.

Na severu zapadnega bojišča, kjer so nemške čete uničile 57 oklopnikov, pritiskajo Britanci na Nizozemskem proti položajem med rekama Ijssel in Waal, v severni Hannoveranski pri Soltau, Lüneburgu in Ülzenu pa proti spodnjemu toku Labe.

Iz okrožja Franken javljajo o močnih sovražnikovih premikih, kjer so se preložili boji do Nürnberga in Anabacha ter do severnih obronkov frankovskih Alp. V Schwarzwaldu so se izravnala napredovanja obeh strani s krajevnimi napadi.

Kakor boljševiki stalno napadajo v zasedju boljševiške glavne bojne črte nemška oporišča in nemške odporniške položaje, so tudi Angloameričani ojačali svoj pritisk proti nemškim obrambnim območjem na atlantski obali. Posadka nemških obrambnih okrožij na obeh straneh izliva reke Gironde, ki že več mesecev zapira dohod v Bordeaux, je v notranjem obrambnem okrožju zaustavila sovražnika, ki je napadal z močnimi bojnimi oddelki. Tudi pred Dunkerquom so se izjalovili močni sovražnikovi napadi, medtem ko so nemške mornariške baterije z otoka Aldernay z dobrim opazovanim uspehom obstreljevale na severnem delu polotoka Cotentin ugotovljena sovražnikova skladišča orožja in goriva.

Na rensko-westfalskem industrijskem področju, kjer so nemške čete več tednov vezale dve sovražnikovi armadi ter s tem mnogo pripomogle do ojačanja srednjega zapadnega bojišča, je borba zaključena. V srednjem in spodnjem Harzu pa so še dalje vezani močni severnoameriški pehotni oddelki.

Tudi bitka v srednji Italiji ni izgubila v sredo prav ničesar na svoji trdoti. Le pod občutnimi izgubami je pestra mešanica narodov severnoameriške in britanske armade dosegla krajevne vdore v gorovju južno od Bologne in v ravnini med Apenini in jezerom Comacchio. Protinapadi so še v teku.

Preprečene boljševiške prebijalne namere

Borba ob Odri in Neissi je v sredo dosegla svoj višek. Tudi tretjega dne bitke med Fürstenfeldom in Freienwaldom je sovražnik z osredotočenjem nadmočnih oklopniških sil nadaljeval s svojimi prebijalnimi poizkusi na ozkem področju. Po popolnem obrambnem uspehu nemških čet prejšnjega dne so Sovjeti neprestano napadli še tekom noči s sveže dovedenimi četami, vendar v bistvu brez uspeha. V sredo zjutraj so obnovili z vso silo svoj naval. Zopet so se vrgli grenadirji, predvsem južno od Frankfurta, na obeh straneh Seelowa in južno od Wriezena z vso silo proti prodirajočim napadalnim valovom. Sovražnikovi oklopniški oddelki, ki so bili vrženi brezobzirno v borbo in katerim so številna bojna in borbena letala pripravljala pot z neprestanim odmetom bomb, so vdrli na višinskem pragu do področja pri Müncheebergu in Münchehofu. Nemške pripravljene rezerve so pa v protinapadu razbile sovražnikov poizkus prodora.

Dalje severno so bili Sovjeti na področju južno od Wriezena zaustavljeni v ves dan trajajočih oklopniških bojih. Na severnem krilu so se sovjetski napadi zlomili ob stari Odri pri Freienwaliu.

Na južnem težišču je sovražnik s petimi strelskimi divizijami, enim oklopniškim zborom in topniškim zborom nadaljeval svoje prebijalne poizkuse med Frankfurtom in prekopom Odra-Spree. Tudi tukaj so nemški oddelki, ki jih je vodil polkovnik Bieger, obdržali v protinapadih svoje položaje napram sovražnikovi premoči.

Pomilostitve ob Führerjevem rojstnem dnevu

Kakor lani je der Oberste Kommisar in der Operationszone »Adriatisches Küstenland« tudi letos izdal ob priliki Führerjevega rojstnega dne velikopotezno pomilostitev. Nanaša se tako na pravomočno obsojene, kakor tudi na primere, glede katerih je kazensko postopanje še v teku.

Pri pomilostitvi so bili upoštevani vsi tisti primeri, pri katerih ne gre za grobo koristoljubje, nizkotno mišljenje ali zločinsko nagnjenost kot motiv kaznivega dejanja in v kolikor ni pomilostitvi nasprotovala težina dejanja.

Pomilostitve so bili deležni:

155 obsojencev je bilo pomiloščenih ter izvršitev kazni odpuščena pogojno za dobo treh let.

Skupno je bilo odpuščenih zapornih kazni za dobo okrog 25 let in denarnih glob v skupni višini okrog 150.000 lir.

Nadalje je bilo 363 kazenskih progonov v okviru te akcije milostnim potom ustavljenih.

Ta pomilostitev je nov dokaz naklonjenosti in velikopoteznega razumevanja nemških oblasti do prebivalstva naše pokrajine. Naletela bo zato in zaradi svojega blagodejnega učinka na simpatičen in hvaležen odmev ne le pri prizadetih, temveč tudi v vsej ostali javnosti.

Po preizkušenih moskovskih metodah

Umetno in s silo inscenirana ljudska zborovanja na Poljskem

Stockholm, 20. apr. Sredi kritičnega razpoloženja, ki je izbruhnilo med Angloameričani in sovjeti zaradi poljskega vprašanja, je vrgla sovjetska poročevalska služba v svet vest, po kateri se vrše baje na vsej Poljski »navdušena zborovanja«, v katerih se zahteva sklep poljsko-sovjetskega prijateljskega pakta. Ta vest spominja na znano boljševiško taktiko insceniranja tako zvanih ljudskih zborovanj, ki na ta način dajo določenim moskovskim zahtevkom potrebno legitimacijo. Tokrat stremi Kremelj za tem, da bi postavil Angloameričane po že dognani metodi pred izvršeno dejstvo ter da bi jih v zadevi poljskega vprašanja pred svetom osmešil ter jim dokazal, da niso v pravu.

Po moskovskem naročilu prinaša poljski časopis »Poljska zbrojna« pod naslovom »Glas javnosti« uvodni članek, ki pravi, da poljska javnost zahteva poljsko-sovjetsko prijateljsko pogodbo. Moskovska poročevalska služba se je potrudila citirati ta članek kot dokaz za moskovsko tezo, čeprav ne obstoja nikak dvom, da gre tukaj za plačano ali s strahovanjem izsiljeno početje.

Lublinci v Moskvi

Stockholm, 20. aprila. Kakor javlja agencija Tasa, sta včeraj dospela v Moskvo predsednik poljskega sovjeta Berut in ministrski predsednik Osobka. V njunem spremstva sta bila sovjetski poslanik v Varšavi Lebedev in Šetilov, šef sovjetske vojaške delegacije. Dalje je prišel istega dne v Moskvo vrhovni poveljnik poljskih čet generalni polkovnik Zymlerski. V nazdravnih nagovorih sta Berut in Osobka posebno poudarila »tesno povezanost« Poljske s Sovjetsko zvezo, katere glavna naloga je, da dovede do »večnega in pravičnega miru v Evropi«.

Nerazjasnjena usoda stotisočev Poljakov

Stockholm, 20. aprila. Kakor posnemamo iz neke vesti britanske agencije Reuter, je še nerazjasnjena usoda v Sovjetski zvezi izginulih članov poljskega podtalnega gibanja in več stotisočev Poljakov, ki so jih odvlekli boljševiki neznano kam.

Bonomijeva Italija mora še dalje stradati

Zavezniki se izgovarjajo na pomanjkanje ladijskega prostora

Madrid, 20. aprila. Za vso bedo in pomanjkanje se mora Bonomijeva Italija zahvaliti Angloameričanom, kajti ti so jo izvabili z obljubami k izdaji, niso pa držali svojih obljub. Pomanjkanje ladijskega prostora še nadalje ovira dovoz nujno potrebnih živil, je izjavil na nekem javnem zborovanju Bonomijev prehranjevalni komisar. Italija sama je v vojni izgubila skoro vse svoje ladje, kar pa jih ni izgubila, jih je morala izročiti zaveznikom. Ti pa potrebujejo ves ladijski prostor za dovoz preskrbe vojaštvu ter puste prevarane Italijane gladovati, ravno tako kakor so to naredili s Francozi, Belgijci, Nizozemci, Grki. V teku vojne je bila uničena tretjina vse živine, je izjavil govornik Bonomijeve vlade. Izredno primanjkuje tudi krušnega žita. Masti sploh ni dobiti. Prepoved ribolova ob obali je poostrila še bolj prehranjevalni položaj.

Deportacije italijanskih delavcev v Indijo

Milan, 20. aprila. V Bonomijevi Italiji je opaziti naraščanje narodove ogorčenosti proti Bonomijevi vladi. Ko je bilo te dni objavljeno, da bo okrog 15.000 italijanskih delavcev odšlo na povelje Angloameričanov v Indijo, se je pred policijskim ravnateljstvom v Rimu zbrala velika množica ljudi, ki je energično protestirala proti nameravanemu početju. V rimskem predmestju Garbatella je razjarjeno prebivalstvo začelo celo s kamenjem obmetavati policijsko postajo. Tudi iz Neaplja in drugih južnoitalijanskih mest javljajo o sličnih izgredih.

V koliki meri se je italijansko prebivalstvo naveličalo »osvobodilcev«, je razvidno iz dejstva, da je pobegnilo nič manj ko 75 odstotkov prebivalstva severnotoskanskega mesteca Massassino, v katerega so vdrli Angloameričani.

Čedalje večji razmah fašizma

Ženeva, 20. aprila. Golistična agencija AFP javlja, da v Bonomijevi Italiji, ki so jo zasedli zavezniki, vedno bolj narašča fašizem ter da ga je treba z neštevilnimi ukrepi in poostrenimi določili ovirati pri njegovi delavnosti. Poročilo pravi, da je ministrski svet moral izdati več odredb za zatiranje fašističnega gibanja. Umeščena so bila izredna sodišča in uvedeni v prakso vojaški zakoni. Z nasilnimi ukrepi, kakor internacijami, obsodbami do 30 let ječe in smrtnimi obsodbami skušajo preprečiti zopetno obnovo fašizma.

Madrid, 19. aprila. Policija v Huesci je aretirala nekega boljševika, ki je v državljanski vojni umoril 3 duhovnike in sežgal njihova trupla. Bil je član tolpe anarhistov, ki je bila dolgo časa strah pokrajine Huesca.

Temni izgledi

V zadnjem času se iz nevtralnih, pa tudi že samih »zavezniških« krogov slišijo zaskrbljeni glasovi o položaju, ki bo nastal v večini evropskih držav, če se bo dosedanja brezglava angleška in ameriška politika nadaljevala. Kritike ne zajemajo več samo ožje politično, temveč segajo že tudi na socialno in gospodarsko področje. Uničevanju vseh evropskih dobrin, ki ga je prinesla vojna, se sedaj pridružujejo še razne druge nadloge, med katerimi bo lakota evropskih narodov verjetno ena glavnih, in to ne le v najbližji, temveč tudi v oddaljenejši bodočnosti. Značilno je, da celo nekateri angleški listi dopuščajo možnost velikih zmed v povojni Evropi prav zaradi lakote, ki se jim že sedaj zdi neizbežna. Tako sta te dni pisala »Observer« in »Times«.

Nobena tajnost ni nadalje, da zavezniška »oskrbovalna« organizacija UNRRA, ki naj bi po prvotnih zagotovilih imela dovolj zalog živil za vse narode, prav sedaj svari zavezniške narode, naj od nje ne pričakujejo čudežev, češ da bo po vojni tudi v Angliji in Ameriki zelo huda prehranjevalna stiska. Francija, Belgija, Italija in Grčija okušajo to zavezniško prehranjevalno prakso že na lastni koži. In prav položaj v teh državah daje sedaj angleškim listom povod, da zaskrbljeno gledajo v bodočnost.

Nevaren spremljevalec neurejenih prehranjevalnih razmer so namreč politične zmede, ki so bile v vseh deželah že ob »osvoboditvi« tolikšne, da jim zavezniki še vedno niso kos. Belgija je n. pr. navzlic vsem nasprotnim anglosaškim poskusom še vedno torišče političnih nemirov, ki jim anglosaška javnost posveča vso svojo zaskrbljeno pozornost. Daleč od notranje konsolidacije je tudi položaj v Franciji, kjer imajo razni razdralni elementi spet popolnoma proste roke. V zasedeni Italiji je politični kaos na višku, kakor to drastično kaže Bonomijeva izjava, da se trenutno nič manj kot 23 priznanih političnih strank poteguje za naklonjenost in zaupanje ljudskih množic, pri čemer je najbolj značilno, da se večina teh »strank« razvija iz skupin nezadovoljnežev in starih strank. Značilno je tudi, da najmanj polovica teh strank nosi »demokratski« privesek v svojem imenu. Razume se samo po sebi, da to strankarsko zmedo povsod spretno izkoriščajo komunisti, ki edini povsod nastopajo po istem načrtu in ki edini tudi povsod vedo, kaj hočejo, saj jim njihovo taktiko sproti diktira Kremelj. Protikomunistične stranke in skupine takega enotnega poveljstva nimajo. Tem bolj pa je zato potrebno, da povsod spoznajo njim in njih domovini grozečo nevarnost ter se v prostovoljni disciplini podrede kategorični zahtevi časa s tem, da se združijo v enotno, čvrsto povezano protikomunistično fronto. Kjer tega ne store, temveč še dalje podlegajo razjedajočemu židovskemu vplivu, nimajo izgledov, da bi se mogli uspešno upreti komunizmu.

Tudi razvoj v Grčiji je v tem pogledu zelo poučen. Grčija spada, kakor znano, pod tako zvano interesno sfero Anglije, ki je na tem področju tudi res poskusila instalirati protikomunističen kurz. Toda spet se je pokazalo, da idejna breznačelnost angleške politike nikjer ne more prinesti reda v notranje zmede, v Grčiji pa tem manj, ker se London ne upa zameriti Moskvi, od katere je vedno bolj odvisen. Namesto komunističnega razkroja, ki so ga pričakovali Angleži, se zato v Grčiji opaža spričo kremeljskega pritiska čedalje večja zmeda v protikomunističnih vrstah in Anglija se mora tudi na tem, za njen hirajoči imperij tako občutljivem področju obupno boriti za ohranitev svojih pozicij.

Ne smemo se po tem takem čuditi, če se v anglosaškem časopisju pojavljajo čedalje bolj zaskrbljeni glasovi o bodočem anglosaškem vplivu v Evropi in če niso več redke cele študije in knjige, ki se pečajo izključno le z vprašanjem povojnih anglosaško-sovjetskih odnosov. Izgledi za bodočnost so za vse te anglosaške opazovalce zelo temni. Do posebno vidnega izraza prihaja ta zaskrbljenost v zvezi s pripravami za »varnostno« konferenco v San Franciscu, nad katero visi že sedaj toliko temnih oblakov, da so nevarne nevihte po mnenju vseh resnih opazovalcev neizbežne. Nobena tajnost ni več, da sta se med zavezniki formirala dva tabora, ki brusita svoje nože prav za to konferenco: na eni strani tabor Moskve, ki je pod kremeljskim diktatom vsaj navidezno edin, pa tabor obeh anglosaških velesil, ki ne kaže niti videza edinosti, toliko je med posameznimi njegovimi sestavnimi deli bistvenih razlik. Vmes pa se prepleta nešteto posebnih sporov, kakor je n. pr. spor zaradi Poljske, da o načelnih nesoglasjih v vseh postavljenih vprašanjih niti ne govorimo. Doslej je od vseh teh sporov imela korist samo Moskva, ki je v vsem brezobzirna in nepopustljiva. Ali bo na konferenci v San Franciscu drugače? Nobenega znamenja ni, ki bi dopuščalo takšne domneve, saj vidijo celo nepristranski anglosaški opazovalci edini izhod iz te mučne situacije, v katero sta zašli Anglija in Amerika, samo še v tretji svetovni vojni. Pa še to je verjetno le slaba tolažba tistih, ki so izgubili vsako nado v vzpostavitev anglosaškega prestiža na evropskih tleh.

Manj pesimistični so le angleški in zlasti ameriški gospodarstveniki, ki menijo, da bodo z gospodarsko premočjo svojih držav naposled le vzpostavili omajano ravnotežje med obema zapadnima velesilama na eni in Sovjetsko zvezo na drugi strani. Nekateri pri tem celo že vnaprej groze z izstradanjem vse Evrope, če bi ta krenila »preveč na levo« in zašla pod sovjetski vpliv. Ponekod te grožnje tudi že izvajajo. Pri tem se seveda ne zavedajo, da se igrajo z nevarnim orožjem, kajti lakota nujno vodi v zmede, od zmed pa je imel doslej največjo korist samo komunizem. To že sedaj vidimo v vseh pokrajinah, ki so jih »osvobodili« Angloamričani, pa naj gre za Belgijo, Francijo ali Bonomijevo Italijo. Povsod dviga komunizem svojo

Nadaljevanje na 2. strani

Temni izgledi

(Nadaljevanje s 1. strani)

glavo ter po navodilih Kremlja preprečuje konsolidacijo in seje kaos. Zaradi svoje odvisnosti od Moskve ne Angleži, ne Američani ne morejo storiti ničesar proti temu, narodi sami pa so pod vplivom razdirajoče židovske agitacije, ki se je spet z vso silo vrgla na nje, tako zbegani, da ne spoznajo grozeče nevarnosti in se ne zberejo v enoten protikomunističen tabor, ki edini jih bi mogel rešiti.

Iz vseh teh razlogov so izgledi Angležev in Severnoameričanov za povojno ureditev sveta v njihovem smislu zares temni in za nje brezupni. Rooseeltova nenadna smrt je položaj še poostrila in težkoče še povečala, tako da trezni presojevalci razmer tudi v anglosaškem svetu z čedalje večjo skepso in čedalje večjim malodušjem pričakujejo sestanek konference v San Franciscu, ne glede na to, da tudi na bojiščih še davno ni izrečena zadnja beseda. In da zadnja beseda ne bo taka, kakor si želita židovstvo in komunizem, za to skrbi s svojim herojskim žrtvovanjem nemški narod, ki pa se s tem ne bori le za sebe, temveč tudi za ostale evropske narode. Usodna ura Nemčije je zato usodna ura vse Evrope, ki mora ob tem odločilnem trenutku zbrati svoje najboljše sile ter jih vreči v borbo proti komunizmu in njegovim zaveznikom, ako hoče rešiti svojo bodočnost.

Komunističen zločin pri Idriji

»Idijčan« poroča o novem groznem zločinu, katerega so komunistični tolovaji zagrešili v okolici Idrije. Dne 19. t. m. ob pol dveh zjutraj so pridrveli v Spodnjo Kanomlje štirje tolovaji, vdrli v hišo posestnikov Luke Velikanja in Antona Kende ter odpeljali v noč posestnika Velikanja Luko, starega 57 let in njegovo ženo ter 70 letnega posestnika Antona Kendo. Na vprašanje otrok in sosedov so odgovorili, da jih peljejo na »komando« v Cerkno. Zgodaj zjutraj pa se je težko ranjena s poslednjimi močmi priplazila v Spodnjo Idrijo žena Luke Velikonja ter povedala ves križev pot, ki so ga morali prestati. Žena je izpovedala:

»Odgnali so nas dobro uro daleč v gozd na vrh skal. Tam so nas vse tri postavili na rob skal z obrazi proti padajoči strmini, nakar so s streli v tilnik umorili mojega moža in Kendo, jaz sama pa sem bila ranjena. Vsi trije smo se po strelih zavalili po strmini med skale in šele čez par ur sem se zavedla. Niso me namreč smrtno zadeli. Strel mi je šel skozi vrat. Bila sem vsa krvava in s poslednjimi močmi sem se plazila skozi gozd, da sem utekla. Oni so brzkone takoj po strelih odšli, misleč, da smo sigurno mrtvi.«

Žena se je zares čudežno rešila, sicer ne bi živa duša nikoli zvedela za ta zločin! Ta novi umor je med ljudmi povsod vzbudil val ogorčenja, saj sta bila oba kmeta znana kot skrajno poštena, Kenda pa je razen tega že starček s 70. leti.

Obvestila Slov. Rdečega križa

Zahvala. Slovenskemu Rdečemu križu je daroval g. Anton Prelog, trgovec s pisalnimi stroji namesto venca na grob blagopokojnega ravnatelja podjetja »Zmaj« g. Jegliča lir 500. Prisrčna hvala!

Poziv. V glavni pisarni SRK, Marijin trg št. 5, naj se zglasi ga. Sabina Avgusta Grošlja.

Drevi ob 21. uri bo prezident general Rupnik govoril po radiu slovenskemu narodu.

Kronika

* **Prvi odlikovanec z zlatim znakom za uspešno borbo proti tolovajem.** Kot prvi vojak nemške vojske je bil z zlatim znakom za borbo proti tolovajem odlikovan SS Obersturmführer Helmuth Prasch. Odlikovanec je po rodu s Koroškega in je bil v borbi s tolovaji nad 100 dni. Kakor znano, je Führer 30. januarja lani ustanovil za borbo proti tolovajem posebno odlikovanje v treh stopnjah, in sicer bronastega za 20 dni borbe, srebrnega za 50 dni in zlatega za 100 borbenih dni.

* **Abesinija zahteva Eritrejo.** Abesinski zunanji minister je na potovanju po Egiptu dal izjavo, po kateri bo Abesinija v San Franciscu zahtevala Eritrejo.

* **Nobene pomoči za žrtve eksplozije v Bariju.** Državni tajnik za trgovino in industrijo v Bonomijevi vladi je na sestanku mestnega sveta v Bariju izjavil, da vlada zaradi kritičnega finančnega položaja ne more priskočiti na pomoč oškodovancem pri nedavni eksploziji. Število mrtvih se je po zadnjih poročilih dvignilo na preko 1000.

* **Sestanek vrhovnega sovjeta v Moskvi.** Iz Stockholma poročajo, da je bil za bližnje dni sklican sestanek vrhovnega sovjeta v Moskvi. Poslanci so že zbrani v prestolnici. Zasedanju pripisujejo velik pomen.

* **Italijani bodo delali za zaveznike.** Iz Milana poroča »Deutsche Adria Zeitung«, da se nadaljuje pošiljanje delavcev iz zasedene Italije v tujino. Tako so zadnji čas poslali 15.000 delavcev na otok Ceylon, prvi transport 5000 delavcev pa je odšel v Sovjetsko zvezo. Oba transporta sta bila poslana na podlagi pogojev premirja, po katerih mora Italija med drugim zaveznikom dati tudi določeno število delavcev na razpolago.

IZ LJUBLJANE

DELAVSKA PREDSTAVA

Operno gledališče v Ljubljani igra v ponedeljek 23. t. m. ob 7. uri za delavce Smetanovo »Prodano nevesto« po znižanih cenah od 12 lir navzdol. Vstopnice so v predprodaji v pisarni Delavsko delodajalske protikomunistične akcije, Miklošičeva cesta 22 b/II. in sicer od 7.—11. in od 15.—20. ure, v nedeljo pa od 8.—11. ure.

u— **Novi grobovi.** Za vedno je zapustil svojce g. Franc Čarman. Na zadnji poti ga bodo spremili v soboto ob pol 9 iz kapelice sv. Janeza na žalah k Sv. Križu. — V 81. letu starosti je dotrpel zasebnik g. Ivan Pirnat. Pogreb bo v soboto ob pol 10 iz kapele sv. Antona na žalah k Sv. Križu. — Kot žrtev letalskega napada je preminil g. Ciril Krajnik. K vednemu počitku so ga položili včeraj dopoldne na pokopališču pri Sv. Križu. — Pokojnim bodi ohranjen lep spomin, užaloščenim svojcem izrekamo naše iskreno sožalje.

u— **Popravek k osmrtnici pok. Franca Šviglja.** Pogreb pok. Franca Šviglja, bivšega posestnika in trgovca na Bregu št. 1, ne bo v soboto 21. t. m. ob 7. zjutraj, temveč zaradi nenadnih zaprek ob 19. (7. uri zvečer). Sprevod iz hiše žalosti na Bregu št. 11 ob ½19. (pol sedmih zvečer).

u— **Kmetovalci in lastniki zemljišč** z začetnimi črkami L, P, S in U naj dvignejo propustnice, ki so bile no novo odobrene, **v nedeljo 22. t. m. dopoldne med 7. in 9. uro** v mestnem gospodarskem uradu v Beethovnovi ulici 7, soba št. 31, nadstr. II. Prav tako naj dvignejo propustnice tudi **najemniki** z začetnimi črkami od A do F in sicer v istem času.

Stanovanjskim najemnikom in podnajemnikom v Ljubljani

Stanovanjska beda je zavzela tak razmah, da je takojšnja odpomoč neodložljiva. Ne more nam biti v čast, da po preteku šestih tednov oškodovanci letalskega bombardiranja še vedno nimajo primernega bivališča. Ne moremo razumeti, da bi bila naša bela Ljubljana dopustila madež brezbrižnosti v času najtežje preizkušnje. Znano nam je, da je še dovolj imovitih občanov, ki razpolagajo z odvišnimi stanovanjskimi prostori, dočim so stanovanja malega človeka tako natrpana, da je v nevarnosti ljudsko zdravje in morala.

Ljubljančani! Ne čakajmo, da nam bo oblast diktirala in s pretnjo kazni obudila čut socialne dolžnosti. Pomislimo, da bi se znal po reklu »Danes tebi, jutri meni!« naš položaj obrniti. In kaj bi storili odnosno zahtevali tedaj?

Stanovanjski najemniki in podnajemniki! Takoj se odločite in prijavite odvišne stanovanjske prostore mestnemu županstvu, stanovanjski oddelek, ali pa podpisanemu društvu. Ker je med oškodovanci prizadetih dokaj družin, priporočamo, da vsakdo, če je le mogoče, dovoli tudi souporabo kuhinje.

Društvo stanovanjskih najemnikov.

u— **Kmetovanje sredi Ljubljane.** Ljubljančani so menili, da bo Kongresni trg letos ostal pust in prazen, ker se doslej na njem ni zganilo nobeno delo. Včeraj zjutraj pa je spet zaoral pljug svoje brazde. Delo je čez dan naglo napredovalo. Če že Kongresni trg ne da posebno obilnega pridelka, je vsaj za dober zgled in za sodoben okras našemu mestu, ki se je letos še prav posebno potrudilo pri obdelavi plodne zemlje, kolikor je ima na razpolago.

u— **Pošti Trebnje in Mirna peč** pričneta poslovati 26. aprila t. l. za pisemsko in paketno službo (samo za navadne pakete brez označene vrednosti).

u— **Telesna vzgoja se zopet vrši.** Dijake in dijakinje obveščamo, da se telesna vzgoja, ki je bila za nekaj dni prekinjena, zopet vrši redno od ponedeljka dne 23. aprila t. l. dalje in sicer v istih prostorih in po istem razporedu kakor doslej. — Športni referat pokrajinske uprave v Ljubljani.

u— **Dražba košenj mestnih potov in štradonov.** Mestno županstvo v Ljubljani naznanja vsem interesentom, da bo javna dražba košenj mestnih potov in štradonov na Barju in v Rakovi jelši v nedeljo dne 22. aprila ob 8. v gospodarskih prostorih mestne občine na Prulah št. 8 (bivše Martinčevo posestvo). Interesenti onstran zaporne meje, ki se dražbe ne bi mogli osebno udeležiti, naj pošljejo na dražbo svojega pooblaščenca.

u— **Darovali so:** za Socialno pomoč dr. Luckmann 500 lir, Antonija Gutnik 500 lir, Franc Kramar 500 lir, tvrdka Franc Babič nasl. Klemenčič 500 lir, tovarna Produkta 1000 lir, Kocutar 500 lir, Franc Slamič 500 lir, Černe 500 lir, Zakotnik 500 lir; za oškodovance po bombnem napadu Kodela 500 lir, neimenovan 500 lir, Kocutar 500 lir in Milena Rutar v spomin pokojnega soproga 1000 lir; za stare in onemogle v mestnem zavetišču Mirko Reichel 1000 lir v počastitev spomina Franca Jegliča ter Milena Rutar v spomin pokojnega moža Ivana 1000 lir; Podpornemu društvu za gluhonemo mladino vlakospremno osebje postaje Ljubljana 1020 lir namesto cvetja na krsto Henrika Tešarja; za revne otroke v Dečjem domu neimenovan v ordinaciji dr. Tavčarjeve 2000 lir. Pri upravi »Jutra« so položili Čibejevi 500 lir za Podporni sklad slepe mladine v počastitev spomina Mare Rakovčeve, Leopold Rupnik za slepo mladino 200 lir namesto venca na grob dr. Ivana Rupnika, neimenovana dobrotnica ob priliki 84-letnice za Društvo slepih 100 lir, za slepo mladino 100 lir, za onemogle v Japljevi ulici 100 lir, za Socialno pomoč 100 lir in za mestne reveže 100 lir.

Iz Novega mesta

Jablane cveto. Toplo sonce je odprlo cvetne popke tudi jablanam in hruškam. Skor vse vrste so že v polnem cvetju, kar je za ta zgodnji datum nekaj izrednega. Ljudje z užitkom občudujejo prelepo Vesno, ki nas bogato obdarja z razkošnim cvetjem.

Mirna dneva. Minil je drugi mirni dan po dolgih in preizkušenj polnih mesecih, zato pa je bilo opaziti po dolgem času nenavadno živahno vrvenje po mestnih ulicah v dopoldanskih in popoldanskih urah. Človek rad hitro pozabi na prestano gorje.

„Vdova Rošlinka" za narodne pionirje

Člani Drame in Dramskega studia ponovijo za narodne pionirje Golarjevo veseloigro »Vdova Rošlinka« v soboto 21. t. m. in v nedeljo 22. t. m. vsakokrat ob 18. (6.) uri v Frančiškanski dvorani. V primeru alarma bo predstava pol ure po končanem alarmu. Zasedba vlog: Rošlinka — Nada Gabrijelčičeva, Manica, njena hči — Zlata Rodoškova, Tončka — Polona Mazovčeva, Rožmanov Janez — Jože Tomažič, Balantač — Stane Raztresen, Jerneje — Blaž Franjo, Gašpar — Anton Potušek, Tince — Bratina ml. Režija in scena: Valo Bratina.

Najvišje cene na ljubljanskem živilskem trgu

Šef pokrajinske uprave je 19. t. m. določil za tržno blago v Ljubljani najvišje cene, ki veljajo od **ponedeljka 23. aprila t. l. zjutraj dalje do objave novega cenika.**

Najvišje cene, ki je po njih dovoljeno v Ljubljani prodajati v ceniku navedeno blago in ga plačevati, so naslednje: Kislo zelje 6.80 lir, kisla repa 6.80, črna redkev 5 lir, nevezana rdeča redkev 30, rdeča redkev, šopek po 5 dkg, 2, rdeča pesa 10, rumena koleraba 8, krompir 4.50, bertvka 40, zeleni radič 25, navadni radič 15, otrebljeni motovilec 30, regrat 15, špinača 30, šopek mešane zelenjave za juho 1, rdeče korenje 10, rumeno korenje 8, peteršilj 10, zelena 14, por 15, osnaženi hren 16, čebula 21, rabarbara 16 lir.

Kjer ni posebej naveden liter, veljajo cene za kilogram. Opozarjamo pa, da vse te najvišje cene veljajo samo za blago, pridelano v Ljubljanski pokrajini, ker za blago, uvoženo iz drugih pokrajin, veljajo cene, ki jih za vsako pošiljko posebej odobri šef pokrajinske uprave.

Posebno pa opozarjamo prodajalke in prodajalce, da mora biti po teh cenah naprodaj vse blago zdravo, otrebljeno in v takem stanju kot je opisano v ceniku. Vsa površina mora biti osnažena in oprana, vendar pa ne več morkra ali namočena, pač pa sveža.

Vse te najvišje dopustne cene ali tudi vse nižje cene morajo biti vidno označene na vsem v ceniku navedenem blagu ne samo na Vodnikovem in Pogačarjevem trgu, temveč sploh pri vseh prodajalkah in prodajalcih po vsej mestni občini ljubljanski. Blago, ki so bile cene zanj objavljene v prejšnjih maksimalnih cenikih in jih sedaj ni v ceniku, se mora prodajati po prejšnjih cenah kot ob isti letni dobi lanskega leta, če ni bila za tisto blago s posebno odločbo šefa pokrajinske uprave odobrena drugačna cena.

Ponavljamo, da imajo prodajalci na drobno dolžnost na blago postaviti listič z enotno ceno in s kakovostjo blaga. Ta cenik mora biti obešen na vidnem mestu tako v trgovinah na debelo, kakor tudi v prodajalnah na drobno. Ceniki se dobe v mestnem tržnem uradu po 0.50 lir. Za pridelke, ki jih ta cenik ne navaja, veljajo zadnje cene iz prejšnjih cenikov. Kršitelji predpisov tega cenika bodo kaznovani po naredbah z dne 266. anuarja 1942. št. 8 in z dne 25. novembra 1942. št. 214 ter po naredbi z dne 12. marca 1941. M. s. št. 358.

Bert Ochiman: 55

NE SAMO ZA ZLATO

Roman

»Ali, saj pravite, da je Kiddery prinesel ta kipec v Anglijo — že pred letom dni! Prav za prav torej le ni več upanja!«

»Izmed tistih sem, ki upajo tudi še tedaj, ko so vsi drugi obupali,« se je nasmehnil. Dekletova bližina mu je podžigala dobro voljo. In kako čedno je bilo tu pri nji. Preproste slike na stenah, prijazna tapeta, starinsko pohištvo — — občutek zadovoljstva ga je izpreletaval.

In tu je stal njegov kovčeg!

Wellencamp mu je bil takrat, ko sta bila z Overbeckom pri njem, v oči zabrusil, da je stvar smešna. Kaj poreče isti gospod Wellencamp danes, ko bo stal dokaz resničnega obstoja umetnostnih zakladov na ‚Mihaelovi' razbitini pred njegovimi očmi?

Baray se je namuznil. Tega muzanja Hela ni razumela. Kako se more človek, ki je njegova stvar v nevarnosti, tako veselo in brezskrbno vesti?

Svojo misel je brez obotavljanja izrekla. »In če bi vas ta strašni Kiddery vendarle pripravil ob vse?« Njen glas je le prezgovorno pričal, kolikšna je njena skrb.

»Kdor kaj poskuša, s tem še nima poroštva, da bi tudi uspel!« je Baray odvrnil. »Kidderyjevo prizadevanje je utegnilo iz kdo ve kakšnega vzroka izpodleteti. Prav nič preprosta naloga ni, spravljati stvari iz potopljenega parnika. Spomnite se ‚Lutine', ponosa angleške vojne mornarice, ki se je neke oktobrske noči leta 1799 s 140.000 funti šterlingov potopila med otokoma Vlielandom in Terschellingom. Sto štirideset let se ljudje že bore za zlato v njeni pogreznjeni razbitini. Kdaj pa kdaj jim uspe rešiti po nekaj zlatih palic, toda veliki lučaj se do danes še ni posrečil — in pomislite, kakšni tehnični pripomočki so iskalcem zaklada na razpolago. Ne, Kiddery utegne zadeti ob velike težave, zamuda, bolezen in smrt lahko udarijo njega in njegove pomagače, skratka, upov za nas je na stotine, če le hočemo. To, da so ‚Mihaela' odkrili in da si ta mah drugi ljudje prizadevajo in mu skušajo iztrgati njegove zaklade, me ne more ostrašiti, da ne bi vkljub temu vse poskusil. To je tudi vzrok, zakaj sem po najhitrejši poti prišel v Nemčijo.

Hela je žarela od razburjenja.

»Krasno!«

»Kaj je krasno?« je osuplo vprašal.

»Vaša odločnost!«

Veselo se je zasmejal. »Morda sem bolj optimističen kot odločen, a v zadnjem kolu je to menda isto, mar ne?«

Čudno, ta hip je nehote pomislila na Kascha, češ, kako bi se neki ta zadržal v takem primeru. Gotovo bi se bil vdal, se prepustil obupu in se ne bi več pritaknil stvari, ki je bila tolikanj ogrožena.

»Kod vam blodijo misli?«

Zmedeno ga je pogledala.

»Jaz — — ali, saj nič ne jeste!«

»Ali mar vi jeste?«

»Saj ne bi mogla.«

»Človek more vse, če le hoče. Dovolite?« Razrezal je rezino z mezgo, ki je ležala pred njo, na šest enakih delov ter jo začel pitati. »Ta bi bila lepa, da bi šli s praznim želodcem v službo.«

Moj Bog, te čudovite sinje oči, mu je šinilo po glavi. Tudi Ethel Flake je imela lepe oči, ali njih temnega bleska ni bilo moči primerjati s to žarko sinjino.

»Nu vidite,« se je zasmejal, »vendarle vam gre v slast.«

»Zdaj pa še vi!«

Ubogljivo je pojedel svoj kos.

»Kaj mislite zdaj storiti?« je hotela vedeti.

»Kaj ne uganete? Še enkrat pojdem k Wellencampu.«

Obraz se ji je stemnil.

»Ta se bo gotovo branil, gospod Baray.«

»Ne zamerite,« je rekel, »ali še niste opazili, da pravim jaz vam gospodična Hela? Lastim si to pravico, ker sva dobra tovariša. Da, več ko to — skupnost sva, ki jo je tragična skupna smrt najinih očetov storilo neločljivo. Gospod Baray! Kako se to sliši. Aleksander mi je ime, in kdor ima z menoj poštene, prijateljske namene, mi pravi Leks. Tako me je klicala mati.«

MALI OGLASI

Službe išče

• GOSPA, mlada, želi namestitve za pomoč v gostilniški kuhinji ali tudi v gostilni. Naslov v Jutru pod »Začetnica«. 8878-1

• FANT sprejme službo v pekarni ali gostilni, za vsa dela. Hrana in nekaj plače. Ponudbe Jutru pod: »Pridna«. 8857-1

Službo dobi

• FRIZERSKO pomočnico sprejmem v stalno službo ali samo kot pomoč. Salon »Ivanka«, Dunajska 15. 8676-1a

• FRIZERSKA pomočnica, dobra moč, dobi službo takoj ali po dogovoru. Kirinič Ludvik, Sv. Jerneja 1. 8832-1a

• POSTREŽNICO, vajeno vseh hišnih del, sprejmem z dobro oskrbo. Naslov v Jutru. 8848-1a

Zaslužek

VARUŠKO za dopoldanske ure sprejmem k trimesečni deklici. Naslov v Jutru. 8890-3

INSTRUKTORJA za maturo, matematika, iščem. — Naslov v Jutru. 8898-3

JEZIKE po hitri metodi poučuje gospa. Rimska cesta 10/I, desno. 8927-3

Vajenci/ke

FRIZERSKO vajenko, pridno in pošteno, sprejme salon »Ivanka«, Dunajska 15. 8677-44

Prodam

PAPAGAJE in kanarčke prodam. Naslov v Jutru. 8837-6

KNJIGE založbe »Hram« prodam. Naslov v Jutru. 8787-6

RADIOAPARAT »Philips«, na srednje in dolge valove, 4+1, prodam. Naslov v Jutru. 8799-6

NAKOL, fižolove prekle, prodam. Poljanska c. 50, dvorišče. 8775-6

ČEVLJE št. 36–37, belo-črne, in bele ter modre salonske čevlje št. 39 ter pomladanski kostum prodam. Poljanska 18/II, levo. 8704-6

VOZIČEK, otroški, globok, krem, predvojni, dobro ohranjen, prodam. Ogled: 10—12. Celovška 90/I, levo. 8721-6

ŠIV. STROJ »Singer«, pogrezljiv, kot nov, prodam. Ovčak, Miličinskega ul. 8. 8791-6

OBLEKI, dve, za majhno moško postavo ali za dečka (črno in temnosivo volneno), pisalno mizo in siv moški klobuk prodam. Cesta na Rožnik 5/II. 8792-6

BLAGO, svetlosivo, za kostum ali moške letne hlače, prodam. Vodnikova 17, dvorišča hiša, zadnja vrata. 8778-6

KOŠARO, otroško, opremljeno, čisto, in dobro ohranjeno aktovko prodam. Šiška, Na jami 8. 8808-6

KOLESI, damsko in moško, zelo ugodno prodamo. Merkur, Puhar jeva ul. 6. 8832-6

OBLEKO, novo, moško, moderno, za srednjeveliko postavo, ter moške čevlje št. 42 prodam. Tržaška 14, podpritl., levo. 8783-6

PIS. STROJ, velik, in manjši portabl. in fotoaparat prodam. Naslov v Jutru. 8828-6

STROJE, električne, ročne, vrtalne, zelo ugodno prodamo. Merkur, Puharjeva 6 8829-6

KOLO, dirkalno, Diamant, prodam ali zamenjam za lepo športno kolo. Grum Franc, mehanik, Celovška cesta 102. 8831-6

VOZIČEK, globok, drap barve, nerabljen, prodam. Ogled dopoldne. Naslov v Jutru. 8784-6

HARMONIKO, klavirsko, z 80 basi in 2 registroma, prodam. Rožna dolina cesta III, št. 7. 8822-6

DARILO, damsko, birmansko, dragoceno, prodam. Naslov v Jutru. 8750-6

VOZIČEK, otroški, globok, in dva kostuma za vitko srednjo postavo, črnega in zelenega, prodam. Jurašek, Zrinjskega 7/II. 8568-6

PAJČOLAN, poročni, in gumirano platno za dežni plašč, prodam. Naslov v Jutru. 8682-6

ČEVLJE, moške, nove, boksaste, semiš, 43-44, 44-45, ugodno prodam. Naslov v Jutru. 8560-6

ŠKORNJE, luksuzne, močne, iz predvojnega usnja, 42-43, 45, prodam. Naslov v Jutru. 8559-6

KOLO, moško, športno, znamke »Djamant«, s tubularijem in prestavami, prodam. Naslov v Jutru. 8607-6

LIMONO v čaju in limonado dobro nadomešča limonin ekstrakt »Citrol«. Stekleničko prinesite s seboj. Drogerija Anton Kanc, Židovska ulica 1. 8394-6

TOBRALKO, predvojni, za kopalne oblekce, predpasnike (kambrikaste), predvojne, prodam ali zamenjam. Naslov v Jutru. 8763-6

ŠIV. STROJ za krpanje vreč prodam. Podbevšek Filip, Obirska 4, Šiška. 8737-6

KOLO, moško, brez gum, proda salon »Genica«, Puglje va 15. 8722-6

KAPNE, rjuhe, fotoaparat in originalni japonski kavčni servis prodam. Ogled po možnosti v nedeljo. Naslov v Jutru. 8887-6

DARILO za gospoda, krasno palico s srebrnim ročajem, prodam. Naslov v Jutru. 8886-6

PREPROGI, dve, perzijski, krasna izdelka, prodam. — Naslov v Jutru. 8899-6

VOZIČEK, otroški, športni, iz predvojnega materijala, ugodno prodam. Naslov v Jutru. 8854-6

BLAGO, sivo, za obleko, plašč ali kostum, prodam. Florjanska 13/III, desno, zadnja vrata. 8853-6

PLAŠČ, dežni, moški, dvojni, sivo-drap, prodam. — Florjanska 13/III, desno, zadnja vrata. 8852-6

DIVAN, spalni, otomano, novo, predelano, v najboljšem stanju, proda: ABC, Medvedova 8, poleg kolodvora Šiška. 8849-6

VOZIČEK, športni, dam za protivrednost. Ogled od 16 do 17. Pot na Rožnik 2. 8817-6

OBLEKO, volneno, za 14 do 16 letno deklico prodam. Naslov v Jutru. 8897-6

RADIOAPARAT, petcevni, tovarniško nov, prodam. Naslov v Jutru. 8866-6

KOLO, moško, z dobrimi gumami, prodam ali zamenjam. Šiška, Černetova 9/I. 8865-6

OPREMO, sobno, v narodnem slogu (macesnov les), obstoječo iz visoke omare, postelje s posteljno omarico, mize in 4 stolov, umivalnika in otomane, vse lepo ohranjeno, proda ABC, Medvedova 8, poleg kolodvora Šiška. 8850-6

OBLEKO, birmansko, predvojno, dobro ohranjeno, sivo, prodam ali zamenjam — moške čevlje št. 43-45 prodam. Naslov v Jutru. 8862-6

KOLO, moško in žensko, štrapacno, ugodno prodam. Ogled od 11 do 15. Rajnar, Emonska 10/I. 8864-6

VOZIČEK, globok, prodam ali zamenjam za športnega po dogovoru. Rožna dolina, cesta XV, št. 20, pritličje, desno, 2. vrata. 8860-6

RADIOAPARAT, petcevni, popolnoma nov, prodam. Naslov v Jutru. 8871-6

ŠEVIJOT, dvojno širok, temnomoder, in belo-drap sandalete št. 40 prodam ali zamenjam. Naslov v Jutru. 8870-6

PREPROGO, 3×1.50 m, lep vzorec, prodam. Naslov v Jutru. 8867-6

KAPNI, dve, in dve blazini, predvojno blago, prodam oz. zamenjam. Naslov v Jutru. 8880-6

ČEVLJE štev. 39, damske, prodam. Ogled pri vratarju Narodne tiskarne. 8903-6

OBLEKO, moško, temnosivo, volneno, prodam. Kalinšek, Medvedova 12. 8904-6

KOLO, moško, ugodno prodam. Naslov v Jutru. 8906-6

ČEVLJE št. 37, siva kača, modro semiš torbico in obleko za 10 letno deklico prodam. Senica Marija, pri Bukšiču, Igriška 14/III. 8633-6

KOLO, moško, prodam ali zamenjam za damsko. Trgovina, Zaloška 37. 8626-6

KOVČEG (necessaire), lepo opremljen, prodam. Naslov v Jutru. 8795-6

BRISAČE, 6 komadov, prodam ali zamenjam za protivrednost. Naslov v Jutru. 8884-6

POSTELJCO, otroško, dobro ohranjeno, ugodno prodam. Pajer, Aljaževa 11. 8940-6

BLAGO za kavč, novo, predvojno, in dva fotelja prodam. Naslov v Jutru. 8623-6

VOZIČEK, otroški, globok, v dobrem stanju, prodam. Naslov v Jutru. 8774-6

VOZIČEK, globok, otroški, prodam. Sovinc, Frankopanska 24, Šiška. 8785-6

ŠIV. STROJ, pogrezljiv, v salonski omarici, skoraj popolnoma nov, nemška znamka, prodam ali zamenjam za protivrednost. Ponudbe Jutru pod »Krime«. 8757-6

RADIOAPARAT, petcevni, »Telefunken«, in navadno aktovko prodam. Miklošičeva 3, I, nadstr. 8942-6

RAČ, STROJA Alfa Everest ročni Lit 50.000 in Alfa-Everest električni Lit 65.000 seštevalna, oba popolnoma tovarniško nova, prodam. Ponudbe Jutru pod »Pisarna«. 8937-6

ČEVLJE, moške, nizke, št. 42, in ženske čevlje št. 36 prodam. Postojnska ul. 8. 8920-6

KOLO za 10—12 letnega dečka prodam. Grabljevičeva 26. 8925-6

RADIOAPARAT »Philips«, 4+1, ter nekaj prejic, sive, temnomodre in temnorjave volne, prodam. Ogled od 7. do 10. Ulica stare pravde 3/II, levo. 8929-6

BLAGO, krasno, predvojno, iz čiste volne (imitacija perzianec), za damski plašč, in dva para damskih čevljev št. 37 in 38 zamenjam za protivrednost ali prodam. Ogled dnevno od 12.30—14.30. Naslov v Jutru. 8930-6

KOSTUM, nov, športni, ter kozarce za vkuhavanje prodam. Naslov v Jutru. 8912-6

DARILO, lepo, ovratno, za birmanko, prodam. Naslov v Jutru. 8913-6

OBLEKO, novo, moško, sivo, zelo lepo; blago za moško obleko, novo damsko lovsko ali delovno janko in darilo za birmanca prodam zaradi bolezni ali zamenjam za dva ali drugo protivrednost. Kamniška ul. 13. 8915-6

POSTELJO s posteljno omarico, 2 omari, umivalnik, kredenco, vse iz trdega lesa, 3 omare iz mehkega lesa ter ročno blagajno prodam. Ogled danes od 15—18. Emonska c. 10. 8933-6

SPALNICO iz vezanega lesa, pleskano na orehovo korenine, in kuhinjsko opremo prodamo. Mizarstvo »Sava«, Miklošičeva cesta. 8934-6

Kupim

NOŽ, skavtski, kupim. Ponudbe Jutru pod »Darilo«. 8724-7

SERVIS ali samo kozarce za vino in žganje kupi ali zamenja Belec, trgovina Jurčič, palača »Slavije«. 8719-7

KOLESI, dve, novi, damski, nemške znamke, kupim. Mlekarna, Pred škofijo 21. 8796-7

KLOBUK, moški, s širokimi krajci, št. 57-58, kupim ali zamenjam. Ponudbe Jutru pod »Klobuk«. 8814-7

KADI za kislo zelje, 200 do 400 litrske, kupim. Ponudbe Jutru pod »Kadi«. 8834-7

KOLO, otroško, kupim. Colarič, Sv. Petra c. 74. 8842-7

PLAŠČ, dežni, iz balonske svile, za visoko postavo, kupim. Ponudbe Jutru pod »Koliko?«. 8723-7

V KOMISIJSKO prodajo sprejema vsakovrstne boljše predmete Parfumerija Venus, palača Bata. 8578-7

ROČKE (kante), pločevinaste, kupuje »Petronafta«, A. Hmelak, Ljubljana, Ciril-Metodova 35a. J-442-7

PREPROGO, perzijsko, kupim brez posredovalca. — Resne ponudbe Jutru pod »Perzer«. 8508-7

SLOV. KNJIGE, dobre, kupim. Ponudbe Jutru pod »Bibliofila«. 7246-7

HLADILNIK (Frigidaire), električni, nov ali dobro ohranjen, kupim ali dam protivrednost. Prešernova ulica 44. 8374-7

»HITROST«, nova trgovina, kupi jedilne servise, vinske servise, jedilne pribore in posamezne nože, vilice, žlice in vse različne steklene predmete. Plača takoj. Stritarjeva ulica 2. 8390-7

LJUBLJ. ZVON, tudi posamezne letnike in mesečnike, kupim. Ponudbe Jutru pod »Ljublj. Zvon«. 7217-7

POZOR! Kupujem in prodajam rabljene čevlje. Zamenjam večje in manjše številke. Klavžer, Vošnjakova ulica 4. 8418-7

NAKUP in prodaja vsakovrstnih predmetov. Trgovina »Ogled«, Mestni trg 3. 8142-7

SLIKE, samo boljših slovenskih slikarjev, kupi zasebnik. Ponudbe Jutru z navedbo slikarjev pod »Slike«. 8543-7

DARILO, dragoceno, za damo, kupim. Ponudbe Jutru pod »Uhe«. 8740-7

»HITROST«, nova trgovina, kupi razne umetnine in različne boljše predmete. Plača takoj. Stritarjeva 2. 8391-7

RJUHE, kapne, žimnice, pohištvo, porcelan in drugo kupi trgovina »Ogled«, Mestni trg 3. 8141-7

ZNAMKE, kompl. zbirko ali posamezne partije, kupim. Ponudbe »Jutru« pod »Znamke«. 7218-7

MUZIKALIJE, šolske, rabljene, kupuje knjigarna Glasbene Matice. 8554-7

KOLO, damsko, v dobrem stanju, kupim, plačam tudi v blagu ali z mizarskimi izdelki. Kogejeva 74. 8893-7

KNJIGE Hrama in Modre ptice kupim za izpopolnitev svoje knjižnice. Naslov v Jutru. 8892-7

BLAGO za moške hlače, rjavo, kupim ali dam protivrednost. Ponudbe Jutru pod »Volneno«. 8888-7

PLAŠČ, dežni, damski, s kapuco, za srednjo postavo, v dobrem stanju, kupim. Ponudbe Jutru pod: »Nepremočljivo«. 8859-7

KUPIM: različno orodje za precizno mehaniko, rezilo brez svedrov ⅛ do 1", mali skobelni stroj (Scheping), mali rezkalni stroj (stroja sta lahko neuporabna). Marenče Alojzij, strojni mojster, pivovarna Union. 8874-7

GARNITURO za pisalno mizo kupim. Ponudbe Jutru pod »Garnitura«. 8872-7

RADIOAPARAT, dobre znamke, z magičnim očesom, kupim. Naslov v Jutru. 8879-7

GOSJA jajčka za valiti kupim ali dam protivrednost. Weiss, pivovarna Union. 8877-7

SLIKE: Grohar, Kobilica, Jama, Jakopič, Sternen, Langus, Lajer, samo originalne, kupim. Ponudbe Jutru pod »Zasebnik«. 8876-7

KOLO, moško, kupim ter prosim gospoda, ki mi je prodajal športno kolo francoske znamke, naj se ponovno zglasi. Naslov v Jutru. 8905-7

POPELIN, 2 m, bel ali laks barve, kupim. Samo predvojno blago. Senica Marija, pri Bukšič, Igriška 14/III. 8632-7

ČEVLJE, ženske, št. 36, odprte (cokle), kupim. Naslov v Jutru. 8803-7

OČALA kupim. Ponudbe Jutru pod »Črna«. 8809-7

KNJIGO: »Temni cvete«, polusnje, rdeče, kupim ali zamenjam za isto v platno vezano in doplačilo v denarju ali protivrednosti. — Naslov v Jutru. 8881-7

HARMONIKO, klavirsko, s 120 basi in 2 registroma, prvovrstno, kupim. Ponudbe Jutru pod »Klavirska«. 8712-7

»HALMO« igro, novo ali staro, kupim. Naslov v Jutru. 8751-7

PIŽAMO ali blago kupim. Ponudbe Jutru pod »Pižama 2«. 8938-7

ŠIV. STROJ z okroglim čolničkom, dobro ohranjen, kupi šivilja. Ponudbe z navedbo znamke in cene Jutru pod »Potrebujem takoj«. 8932-7

PIS. STROJ kupim, plačam do 20.000 lir. Marenče Alojzij, strojni mojster, pivovarna Union. 8941-7

ŠTEDILNIK za vzidati, nov ali rabljen, na dva plošči, kupim. Žitnik, Vodnikova c. 77. 8919-7

Zamenjam

ČEVELJČKE, otroške, štev. 21 in 23, zamenjam. Naslov v Jutru. 8806-8

BLAGO za boljšo moško obleko plačam s protivrednostjo. Naslov v Jutru. 8891-8

OBLEKO, moško, skoraj novo, iz prvovrstnega blaga, zamenjam za radioaparat, ev. z doplačilom. Naslov v Jutru. 8889-8

BLAGO za damski kostum zamenjam z doplačilom za dobro damsko kolo. Kogejeva 74. 8894-8

BLAGO, 4 m, za zavese, predvojno, zamenjam za protivrednost. Naslov v Jutru. 8863-8

RADIOAPARAT »Philips« 3+1 zamenjam za klavirsko harmoniko. Naslov v Jutru. 8861-8

SUKNJIČ, siv, kratek, iz finega predvojnega blaga, za 12—14 letnega dečka, zamenjam za kurjo pičo. Ponudbe Jutru pod »Sukmjiče«. 8855-8

Za DRVA ali kurjo pičo dam protivrednost. Bogomolo, Bleiweisova 16, pritličje, desno.